

PRE - MODEL EVALUATION - 2017

Std. X

SANSKRIT

Time : 1½ hrs

Total Score : 40

सामान्य निर्देशकः-

• सभी प्रश्नों के उत्तर लिखें।

1. यथोचितं योजयत 4
  - 1 क) मातली - लघुत्रयी
  - 2 ख) रघुवंशम् - शङ्करदिग्विजयम्
  - 3 ग) माधवविद्यारण्यस्वामी - तरुमहिमा
  - 4 घ) वृक्षायुर्वेदः - दृष्यन्तः।
2. अधोदत्तश्लोकस्य गद्यक्रमः सूचनानुसारं लिखत। 2

स हि जातु गुरोः कुले वसन्
सवयोभिः सह भैक्ष्यलिप्सया।
भगवान् भवनं द्विजन्मनो
धनहीनस्य विवेश कस्यचित्।।
गुरोः कुले-सवयोभिः सह धनहीनस्य विवेश।
3. उदाहरणानुसारम् एकपदं लिखत 1

आत्मा अस्ति अस्मिन् इति-आत्मवान् एवं चेत् भगम् अस्ति अस्तिमन्निति.....?
4. कौष्ठकात् समुचितमुत्तरं निर्धार्य लिखत 4
  - क) उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्यवरान्निबोधत- कस्य वचनमिदम् [नचिकेतसः, यमरथ, वाजस्रवस्य]
  - ख) विगतानुशयः कः? [मातली, नलः, दृष्यन्तः]
  - ग) सर्वधेनुनां मातुः का? [नन्दिनी, सुरभी, नलिनी]
  - घ) भिक्षायाः भावः समस्तपदं किम्? [भैक्ष्यम्, भिक्षां, बुभुक्षा]
5. सूक्तानुसारं लघुपद्यासं लिखत 5

[सुरपालः-तरुमहिमा-वृक्षः - अव्यक्तपुष्पः- प्रतानै-फलपाकान्ता-अन्तः सारम्- सस्यसंरक्षणम्]
6. उदाहरणानुसारं सन्धिच्छेदं लिखत। 1

तच्छ्रुत्वा - तत् + श्रुत्वा एवञ्चेत् तच्छ्रेयस्करम्?
7. सूचनानुसारं जीवचरित्रं लिखत 5

नाम - प्रोफः पी.सी. देवस्या
जन्म - २९०६ मार्च २४
जन्मदेशः - कोट्टयम्
पूर्णनाम - प्लाक्किल चाक्को देवस्या

कर्ममण्डलम् - प्राध्यापकः

कृतिः - क्रिस्तुभागवतम्

पुरस्काराः - केन्द्रसाहित्यअकादमी पुरस्कारः

केरलसाहित्य अकादमी पुरस्कारः च

देहवियोगः - २००६ अक्टूबर २०

8. श्लोकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

5

अमरस्पृहणीयसम्पदं

द्विजवर्यस्य निवेशमात्मवान्।

स विधाय यथाफरं गुरोः

सविधे शास्त्रवराण्यशिक्षत ॥

क) आत्मवान् कः?

ख) श्लोके प्रयुक्तं भवनम् इत्यस्य समानार्थक पदं किम्?

ग) श्लोके प्रयुक्तं क्रियापदं किम्?

घ) शास्त्रवराण्यशिक्षत → पदं विश्लेषयत?

ङ) सः कुत्र अशिक्षत?

9. उदाहरणानुसारं यद्यपि-तथापि उपयुज्य वाक्यपरिवर्तनं कुरुत।

2

उदा: राजुः यथासमयं बस्निस्थानं गतः। बस्नानं न लब्धम्।

यद्यपि राजुः यथासमयं बस्निस्थानं गतः तथापि बस्नानं न लब्धम्।

क) वृक्षे अनेकानि फलानी सन्ति। कानिचित् उपयोगशून्यानि आसन्।

10. अधोदत्तश्लोकं पठित्वा सूचनानुसारं आस्वादनटीकां रचयत।

4

[श्रीहर्षः- नलः - दमयन्ती - स्वनाम - प्रश्नानामुत्तराणि सहवासं भाषणं न भवति ॥

मयापि देयं प्रतिवाचिकं न ते

स्वनाम मत्कर्णसुधामकृर्वते।

परेण पुंसा हि ममापि सङ्कथा

कुलाबलाचारसहासनासहा ॥

11. अधोदत्त वाक्यं पठित्वा क्वान्त-त्यबन्त- तुमुन्न्तानि विविच्य लिखत।

3

बहुवारं श्रृगालभार्यायाः याचनां श्रुत्वा सः निश्चयेन मृतवान् इति ममसि विचार्य अजा तया सह गन्तुं

निश्चिकाय।

12. प्रादेशिकभाषायां लिखत।

4

सामान्यजनानां मध्ये प्रचुर-प्रचारमाप्तं कलारूपं भवति तुल्लल्ल। तस्य ओट्टन, शीतङ्कन्, परयन् इति त्रैविध्यमस्ति। अस्य कलारूपस्य उपजाता आसीत् कलक्कत्तु कुञ्चन् नम्बियार् महाशयः। विशेषरूपेण वस्त्राणि किरीटकटकहारादीनि च धृत्वा नर्तकः नृत्यति।